

КЛІНІКО-ФАРМАЦЕВТИЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ЗАСТОСУВАННЯ ТИРЕОЇДНИХ ГОРМОНІВ

Матвєєва Д. Ю., Отрішко І. А.

Науковий керівник: Давішня Н. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

dianasadovska08@gmail.com

Вступ. Одне з провідних місць у структурі захворюваності населення України та усього світу, займає ендокринна патологія. В Україні за останні 5 років кількість захворювань щитоподібної залози збільшилась у п'ять разів, серед них значне місце займає – гіпотиреоз. Гіпотиреоз частіше зустрічається у жінок, літніх людей, пацієнтів з аутоімунними захворюваннями (такими як цукровий діабет 1 типу, аутоімунна атрофія шлунка та целиакія), та може виникати як частина множинних аутоімунних ендокринопатій. Як відомо, наша країна за дефіцитом йоду є ендемічною зоною. Це можна пояснити екологічно несприятливими умовами довкілля, способом життя, стресом, харчуванням, супутніми захворюваннями, вірусними інфекціями та цілою низкою впливових антропогенних факторів. До найбільш поширених ознак гіпотиреозу відносяться: зміна ваги, раптові перепади настрою, температури тіла, дискомфорт в області шиї, сухість шкіри, розлад кишківника, зміна серцевого ритму, сонливість, проблеми з лібідо, неухважність, ламкість нігтів та волосся, біль у м'язах та ін. Стандартом терапії гіпотиреозу є тиреотропні засоби, а саме лівообертаючий ізомер тироксину натрію. Дозування препарату підбирають індивідуально враховуючи необхідні складові: форма гіпотиреозу, етіологію, важкість захворювання, вік, наявність ускладнень та супутніх хвороб. Питання ефективності та безпеки застосування тиреоїдних гормонів стоїть дуже гостро, оскільки від цього залежить не тільки здоров'я пацієнта, а іноді, і його життя.

Мета дослідження. Метою дослідження стала оптимізація клініко-фармацевтичних аспектів ефективності та безпеки застосування тиреоїдних гормонів.

Матеріали та методи. Для досягнення поставленої мети було проведено анкетування серед 30 пацієнтів, які за рецептом від лікаря придбали в аптеці тиреоїдні гормони. Статистичну обробку даних отриманих в результаті дослідження проводили методами варіаційної статистики з використанням комп'ютерних програм STATISTICA 8.0.

Результати дослідження. За даними дослідження було встановлено, що до аптеки зверталися з такими діагнозами: гіпотиреоз середньої тяжкості – 40%, гіпотиреоз легкої форми тяжкості – 40%, субклінічний гіпотиреоз – 20%.

Більшість з них 60 % хворіють більше 10 років, ще 40 % відмітили, що хворіють менше 5 років. За супутніми захворюваннями особливе місце займають захворювання серцево-судинної системи (стенокардія, артеріальна гіпертензія, ІХС як ускладнення), інші ендокринні захворювання (цукровий діабет), ревматологічні захворювання (поліартрит), неврологічні захворювання (дифузно-дистрофічне ураження хребта) та ін. Тільки 40% було призначено монотерапію, інші 60% лікувалися комбінацією декількох груп. До 40% респондентів скаржились на прискорене серцебиття, тахікардію, безсоння, нервозність. Більшість з них навіть не вважало, що це може бути пов'язано з прийомом препарату та не планували звертатися до лікаря. Більшість пацієнтів (80%) зазначили, що іноді порушують режим прийому, 10% роблять це регулярно, а 10% взагалі дуже часто пропускають прийом

тиреотропних гормонів. Аналіз показав, що лише 40% респондентів знають, як правильно приймати тиреотропні препарати.

За результатами тесту Моріскі-Гріна тільки 30% пацієнтів мають високий комплаєнс до лікування, повністю дотримуються всіх рекомендацій. Слід зауважити, що високий показник прийшовся на пацієнтів з низьким рівнем комплаєнсу – 40%, ці хворі систематично порушують схему лікування, забувають прийняти ліки, мають почуття незадоволення при необхідності дотримуватись режиму прийому.

З огляду на викладене вище клініко-фармацевтичних аспектів ефективності та безпеки застосування тиреоїдних гормонів доцільно було б доповнити такими положеннями: тиреотропні препарати відносяться до групи рецептурного відпуску, застосовуються тільки за призначенням лікаря; існує обґрунтована необхідність постійного і безперервного прийому препаратів, контролю показників гормонів щитоподібної залози, серцебиття, ведення щоденника тиску консультації пацієнта як правильно приймати ліки. Пацієнти, які приймають тиреотропні засоби, є постійними відвідувачами аптеки та можуть звертатися до фармацевта з певними симптомами, що, насправді, є проявом побічної дії (тахікардія, алергічні реакції, безсоння, головний біль та ін.) чи результатом некоректного застосування (порушення режиму дозування та частоти прийому). У такій ситуації фармацевт повинен обов'язково направити пацієнта до лікаря. Слід зазначити на взаємодію тиреотропних засобів при одночасному прийомі з естрогенмісними контрацептивами, саліцилатами, глюкокортикостероїдами, блокаторами β -адренорецепторів, сорбентами та ін. що може змінювати ефективність лікування. Окрім відпуску тиреотропних препаратів, фармацевт має наділити увагу немедикаментозним рекомендаціям для лікування гіпотиреозу: важливе значення має дієта, з достатньо кількістю вітамінів та мінералів; дотримання здорового способу життя з помірним фізичним навантаженням (пробіжки або активні прогулянки, плавання, їзда на велосипеді, присідання та віджимання 30-40 хвилин на тиждень); звернути увагу користь приносять масажу та лікувальної фізкультури; уникати стресів, повноцінно спати та відпочивати

Висновки. Підсумовуючи викладене вище можна зазначити, що більшість пацієнтів потребують додаткового фармінформування про раціональне застосування тиреоїдних гормонів. Тому було сформовано алгоритм бесіди фармацевта з відвідувачами аптеки при їх відпуску та доповнено клініко-фармацевтичні підходи до їх раціонального застосування, що буде мати певний позитивний вплив на прихильність пацієнтів до лікування, виключення загрозливих станів та побічної дії, підвищення ефективності та безпеки терапії.

РОЛЬ ФАРМАЦЕВТА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РАЦІОНАЛЬНОГО ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ З РОЗЛАДАМИ СНУ

Мірза Д. В.

Науковий керівник: Ветрова К. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
mirzadiana535@gmail.com

Вступ. Розлади сну – одна з найпоширеніших і важливих проблем сучасної медицини. Розлади сну спричиняють серйозні негативні наслідки для здоров'я людини, депресивні стани,